

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

Кафедра кримінального права та правосуддя
РОБОЧА ПРОГРАМА
Кримінологія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Коломієць Н.В.

(підпис) (прізвище та ініціали)

«01» вересня 2025р.

Розробник (-и): Толкач А. М., ст.викладач
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

Протокол від «01» вересня 2025р. №10

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Коломієць Н.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	4 рік, 7 семестр Освітня програма «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»
Викладач (-и)	Толкач А. М., ст.викладач кафедри кримінального права та правосуддя
Профайл викладача (-ів)	https://kriminal.stu.cn.ua/
Контакти викладача	angela-0044@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Навчальна дисципліна „Кримінологія” вивчається здобувачами вищої освіти на четвертому курсі, після отримання фундаментальних знань з основних галузей права.

Кримінологія – це обов’язкова навчальна дисципліна, яка вивчається майбутніми фахівцями в галузі права та досліджує закономірності і механізми виникнення, розвитку та функціонування злочинності, як соціального явища, причини і умови злочинності та окремих видів кримінальних правопорушень, особу злочинця та потерпілого, напрями, методи і заходи запобігання злочинним проявам.

Навчальна дисципліна „Кримінологія” формує у здобувачів вищої освіти систему знань про соціальну сутність і детермінацію злочинності та її злочинних проявів (насильницької, корисливої, корупційної, організованої, рецидивної, професійної злочинності, злочинності неповнолітніх і молоді, необережної злочинності та ін.), основні напрями превентивної діяльності державних органів, установ і громадських організацій, систему заходів, які ними розробляються і реалізуються відповідності до чинного законодавства України, спрямованих на попередження вчинення кримінальних правопорушень, захист прав та законних інтересів громадян.

3. Мета та цілі курсу. Метою курсу є формування у майбутніх юристів системи знань щодо дослідження і оцінки злочинності, її змін, регіональних і соціально-групових відмінностей; вивчення методології та методики кримінологічних досліджень, процесів детермінації і причинності відповідної злочинності; розробки рекомендацій з питань її запобігання.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення курсу:

1) Ознайомлення з теоретичними засадами, основними категоріями та етапами розвитку кримінології.

2) Вивчення сутності та природи злочинності, характерних особливостей і тенденцій її розвитку в сучасних умовах, причин злочинності, її окремих видів та конкретних кримінальних правопорушень.

3) Практичне засвоєння навичок організації конкретних кримінологічних досліджень та розробки заходів попередження окремих видів кримінальних правопорушень.

Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має набути або розширити наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 7 Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право

4. Результати навчання. Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою:

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота	60
Індивідуальне завдання	контрольна робота
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	3

Формами проведення занять є лекційні та практичні (семінарські) заняття, самостійна робота, виконання контрольної роботи. Проведення занять відбувається на парах згідно розкладу та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

6. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Тема 1. Поняття, предмет, завдання та система кримінології.

Загальна характеристика кримінології: поняття, предмет, завдання та функції. Кримінологія як загальнотеоретична наука та навчальна дисципліна. Соціологічний і правовий аспекти кримінології.

Місце кримінології у системі юридичних та інших наук. Взаємодія з кримінальним правом, кримінальним процесом, криміналістикою, кримінально-виконавчим правом. Використання в кримінології даних кримінально-правової та інших галузей статистики. Зв'язок кримінології з іншими юридичними науками: цивільним, сімейним, адміністративним, трудовим правом. Зв'язок кримінології із суспільними та природничими науками: філософією, економікою, соціологією, демографією, психологією, генетикою, судовою статистикою та іншими науками. Система кримінології. Поняття та загальна характеристика Загальної та Особливої частин кримінології.

Тема 2. Злочинність та її основні характеристики

Поняття злочинності. Розвиток наукових позицій щодо розуміння сутності та природи злочинності. Співвідношення понять “злочин” і “злочинність”.

Соціальний та правовий характер злочинності, як її основні ознаки. Відносна масовість, історична мінливість та стійкість злочинності. Основні форми злочинності. Тенденції розвитку злочинності в Україні в сучасний період.

Характеристика показників злочинності. Якісно-кількісні показники: рівень, структура, динаміка злочинності. Коефіцієнти злочинності. Питома вага окремих видів злочинності у структурі злочинності. Підстави структурування злочинності. Зміст та джерела статистичної інформації. Науково-практична мета аналізу рівня, структури та динаміки злочинності для кримінологічних досліджень.

Географія злочинності. Особливості якісних та кількісних показників за регіональною ознакою. Фактори, що обумовлюють особливості стану та розвитку злочинності в різних регіонах країни.

Латентна злочинність. Поняття та види. Причини латентності злочинності, методи її виявлення. Рівні латентності окремих видів злочинів.

Поняття причин та умов конкретного злочину. Механізм злочинної поведінки: поняття та основні структурні частини. Види механізму злочинної поведінки. Умови формування криміногенної спрямованості особистості та їх роль у вчиненні злочину. Криміногенний вплив на особу соціального мікро- та макросередовища. Поняття та роль конкретної життєвої ситуації у формуванні мотиву і мети злочину та реалізації рішення вчинити злочин.

Тема 3. Кримінологічне вчення про злочинця

Поняття особистості злочинця. Співвідношення понять “людина”, “особа” та “особистість”. Завдання, значення та межі вивчення особистості злочинця. Індивідуальний, груповий та загально соціальний рівні кримінологічного вивчення особистості злочинця.

Соціологічний та біологічний (антропологічний) напрямки вивчення особистості злочинця. Характеристика окремих наукових концепцій. Загальні закономірності формування криміногенної спрямованості особистості. Структура особистості злочинця. Кримінологічна характеристика особистості злочинця за окремими ознаками. Соціально-демографічна характеристика особистості злочинця. Характеристика особистості злочинця за соціально-рольовими ознаками. Морально-психологічні ознаки особистості злочинця. Характеристика особистості злочинця за кримінально-правовими ознаками.

Типологія особистості злочинця і класифікація злочинців. Критерії класифікації та підстави типологізації злочинців. Практичне значення типологізації та класифікації злочинців.

Тема 4. Кримінологічна характеристика жертви кримінального правопорушення. Роль віктимної поведінки у механізмі злочинної поведінки.

Поняття жертви кримінального правопорушення та потерпілого. загальна кримінологічна характеристика жертви кримінального правопорушення.

Віктимність. Індивідуальна віктимність. Рівні віктимності Віктимізація. Віктимна ситуація.

Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких кримінальних правопорушень

Кримінологічна характеристика насильницької злочинності. Поняття та структура насильницької злочинності. Суспільна небезпека насильницької злочинності.

Рівень, структура та динаміка насильницьких злочинів і хуліганства. Кримінологічна характеристика умисних вбивств, тілесних ушкоджень, хуліганства і зґвалтувань. Побутові насильницькі злочини.

Кримінологічна характеристика осіб, що вчинюють насильницькі злочини. Класифікація та основні типи насильницьких злочинців. Причини насильницької злочинності і хуліганства.

Мотивація насильницьких злочинів. Міжособистісні конфлікти як причина насильницької злочинності. Види конфліктів. Криміногенна роль пияцтва та наркоманії.

Протидія насильницьким злочинам і хуліганству. Суб'єкти та система заходів протидії насильницькій злочинності та хуліганства. Профілактика побутових конфліктів.

Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження організованої злочинності

Кримінологічна характеристика організованої злочинності. Поняття та основні ознаки організованої злочинності. Відмінність організованої від групової злочинності. Кримінологічна характеристика організованих злочинних угруповань.

Суспільна небезпека організованої злочинності. Стан та тенденції розвитку організованої злочинності в Україні. Латентність організованої злочинності.

Особливості детермінації організованої злочинності. Зв'язок організованої злочинності з корупцією та тіньовою економікою. Кримінологічна характеристика особи керівника та учасника організованого злочинного угруповання. Кримінальний професіоналізм як характерна риса учасника організованого злочинного угруповання.

Протидія організованій злочинності. Організаційні та правові засади боротьби із організованою злочинністю. Загально-соціальні та спеціально-кримінологічні заходи протидії організованій злочинності. Зарубіжний досвід боротьби з організованою злочинністю.

Тема 7. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності та злочинності неповнолітніх

Кримінологічна характеристика жіночої злочинності. Причини та умови жіночої злочинності. Кримінологічна характеристика жінки-злочинниці. Запобігання жіночої злочинності. Кримінологічна характеристика кримінальних правопорушень, що вчиняють неповнолітні. Причини і умови вчинення кримінальних правопорушень неповнолітніми. Кримінологічна характеристика особи неповнолітніх злочинців. Класифікація неповнолітніх злочинців. Групова злочинність неповнолітніх. Запобігання кримінальних правопорушень, що вчиняють неповнолітні.

Тема 8. Корупційна злочинність і заходи її запобігання

Загально-соціальні заходи запобігання корупційній злочинності. Спеціально-кримінологічні заходи запобігання корупційній злочинності. Особливості здійснення індивідуальних заходів із запобігання корупційної злочинності. Віктимологічне моделювання запобігання корупційної злочинності.

Тематика практичних занять

Тема 1. Поняття, предмет, завдання та система кримінології

Тема 2. Злочинність та її основні характеристики

Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця

Тема 4. Кримінологічна характеристика жертви кримінального правопорушення. Роль віктимної поведінки у механізмі злочинної поведінки.

Тема 5. Кримінологічна характеристика та попередження насильницьких кримінальних правопорушень

Тема 6. Кримінологічна характеристика та попередження організованої злочинності

Тема 7. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності та злочинності неповнолітніх

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Поняття методології кримінології та методики кримінологічного дослідження. Загальна характеристика методів кримінології. Філософський діалектичний метод – основа методології кримінологічної науки. Загальнонаукові методи кримінологічного дослідження: аналіз, синтез, логічний, порівняльний, історичний, системно-структурний та інші методи. Міжгалузеві методи кримінологічного дослідження. Характеристика соціологічних, психологічних та статистичних методів.

Історія розвитку та сучасний стан кримінології. Становлення та розвиток кримінології як науки у XIX ст. Головні здобутки вітчизняної кримінологічної науки. Сучасний стан кримінологічної науки в Україні, проблеми та перспективи її розвитку. Поняття кримінологічного прогнозування. Цілі та завдання кримінологічного прогнозування. Організаційні принципи кримінологічного прогнозування. Види і терміни кримінологічного прогнозування (короткотермінове, середньо-термінове, довготермінове кримінологічне прогнозування). Прогнозування індивідуальної злочинної поведінки.

Поняття військових кримінальних правопорушень та їх кримінологічна характеристика. Причини та умови скоєння військових кримінальних правопорушень

Кримінологічна характеристика особи-злочинця військовослужбовця Запобігання військових кримінальних правопорушень.

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до
--	--

«Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» (<https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf>). Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Кримінологія» включає *поточний та семестровий контроль знань*. У 7 семестрі ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 40% підсумкової оцінки на диференційованому заліку. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік. Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.

Кожен результат навчання оцінюватися окремо:

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, практичних занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи.

Семестровий *контроль проводиться у формі екзамену* відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання заліку існують білети. Білети складаються з трьох питань Критерії: від 33 до 40 балів - відповідь повна і зміст відповіді здобувача повністю відповідає сутності поставленого запитання; від 24 до 32 балі - здобувач виконує всі завдання без грубих помилок; від 17 до 24 балів - здобувач допускає грубі помилки і всі питання виконані менш ніж на половину; не більше 16 балів - при невиконанні хоча б одного завдання білету. 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю

	неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Вимоги до КР	Підсумкова контрольна робота проводиться у 7 семестрі за результатом вивчення всіх змістових модулів. Вона може включати у себе теоретичні питання, а також практичні та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, але які передбачені планом для самостійного вивчення. Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить 10. Критерії оцінювання виконаної контрольної роботи: 10-9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. 8-6 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; має навички користування нормативним матеріалом. 5-4 бали здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки. 3-1 бали здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки. 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.

	Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оспорити результати контрольної роботи.
Семінарські (практичні) заняття	Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: 5 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 4 бали - ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3 бали - ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця в питанні, що вивчається. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання. Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні ЗВО наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків. Оцінювання виконання реферування, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: -

	4-5 балів – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані; - 4-3 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; - 3-2 бал – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - 1-0 балів – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 5 бали. Такий вид роботи кожен студент може виконати не більше одного разу за кожен змістовий модуль.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (4 семестр – 30 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право та право Європейського Союзу». Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на практичному занятті	0...50
2	Самостійне опрацювання теми	0...5
3	Виконання тестових завдань	0...5
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Екзамен)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)		
60-65	E (достатньо)	задовільно	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – E, 60 балів»), (4 семестр – 30 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання

строків виконання навчально-наукових завдань тощо. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із деканатом та викладачем, що читає курс.

Загальні засади освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» закріплені Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою від 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf> та Положенням про дистанційне навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-dystanczijne-navchannya.pdf>

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, тощо.

Політика академічної доброчесності

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти можуть мати наслідки: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрядження з Університету; - позбавлення академічної стипендії.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література.

1. Головкін Б.М.,Голіна В.В., Лисолед О.В. Кримінологія. Видавництво «Право». 2020. 384 с.
2. Лісовський П.М., Бортник В.А., Лісовська Ю.П. Кримінологія: історія та колаборантно-воєнні злочини в сучасній Україні. Навчальний посібник. Ліра-К. 2023. 350 с.
3. Кримінологія : підручник / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ. 2020. 612 с.
4. Кримінологія: навчальний посібник-практикум (для здобувачів вищої освіти, що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (081 «Право», 262 «Правоохоронна діяльність») / С.А. Шалгунова, А.М. Орлеан, О.С. Скок, Т.В. Шевченко, Ю.М. Крамаренко, Г.В. Барабаш, Ю.В. Волошина, І.В. Шило / За заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової / Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 332 с.
5. Career Paths Criminology. Express Publishing. 2020. 371 p.

Інтернет-джерела.

1. Посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle. URL: <https://eln.stu.cn.ua/enrol/index.php?id=7365>
2. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua>
3. Офіційний сайт МВС України URL: <http://www.mvs.gov.ua>
4. Офіційний сайт Верховного Суду України URL: <http://www.scourt.gov.ua>
5. Статистична інформація URL:<https://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>